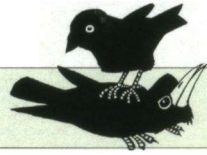

Vlerkenstreken

Ontheemd

Tekst: Gerard Ouweneel. Illustratie: Erik van Ommen.

Tijdens het kijken naar 'Travelling Birds' kreeg ik een wat ongemakkelijk gevoel. Jazeker, de film geeft schitterende beelden van zich boven goed gekozen landschappen verplaatsende lijnen zwanen, ganzen en kraanvogels. Door deze vogels een imprint te geven dat een ultralicht vliegtuigje hun 'foster parent' is, volgen ze gedwee zo'n ULV-tje, met daarin de cineast. Dus via diens opnamen reist het publiek door het luchtruim mee, met naast en onder zich ganzen, Wilde Zwanen en Europese Kraanvogels. Zo kon de filmploeg de stiefkinderen naar en over zorgvuldig gekozen locaties leiden. Dat deden ze dan ook met dusdanig veel fantasie, dat men, als niet geheel leek zijnde toeschouwer, wel wat krijgt te verwerken. Brandganzen laat men landen op een vliegdekschip, waar de vogels zeer

'displaced' rondscharrelen. Roodhalsganzen komen op een fabrieksterrein in een plas olie terecht. Canadese Ganzen krijgen bij de Grand Canyon te maken met het verkeer. Wilde Zwanen landen in een schilderachtig tropisch landschap en een kringetje eerstejaars Europese Kraanvogels neemt voedsel uit de hand van een Frans boerenvrouwje. Natuurlijk, om het publiek in te prenten waar trekvogels terecht kunnen komen en aan wat voor zwaarigheden ze het hoofd moeten bieden, mag een filmregisseur best creatief zijn. Maar er zijn grenzen. Voor zover auteur bekend overwinteren nergens op deze wereld Wilde Zwanen in de tropen. En dat het de cineasten vooral was te doen om de toeschouwers fraaie scènes van vogels voor te schotelen, moge blijken uit beelden van Chinese Kraanvogels op het

winterse Hokkaido, inderdaad één van de meest adembemende taferelen uit de vogelwereld. Maar de Chinese Kraanvogels van dit Japanse eiland zijn wèl uitgesproken standvogels. En zijn het alleen zwanen, ganzen en kraanvogels die trekken? Die indruk krijgt men, want in de film komt de trek van roofvogels, steltlopers en zangvogels nauwelijks aan bod. Weliswaar graaft het bijbehorende boek 'De Grote Trek der Vogels' dieper, maar 'Travelling Birds' deed David Attenborough niet vergeten... geen moment! Toegegeven, vogels kunnen terecht komen op rare plaatsen, speciaal trekvogels. In de nederzetting Iouik in Mauretanië, tegenover de Banc d'Arguin, staat een zodanig primitief toilethokje, dat het bij Britten binnen de categorie 'rather basic' terecht zou komen. Daar zijnde, voelde Janus in het

prilst van de ochtend zich toch genoodzaakt het kotje aan de binnenzijde te bezichtigen. Om een zich eventueel reeds binnen bevindende reisgenoot niet te storen, opende hij omzichtig de deur. Het vertrekje was inderdaad leeg, op een pontificaal op de wc-bril rustende Velduil na, waardoor deze onverbeterlijke opportunist wederom toonde zich overal op deze wereld op zijn gemak te voelen, in dit geval letterlijk. Behalve Velduilen bezitten Waterrallen een reputatie zich op onverwachte plaatsen te presenteren. Begin november ging Jan van der Zee met zijn zoon naar de bioscoop, gelegen aan een drukke straat in het centrum van Eindhoven. Voor het theater was een hele oploop, met stoppende auto's en een kring publiek. Als gold het een creatuur uit de film Jurassic Park, vergaapte men zich aan een doodgemoedereerd rondrentelende Waterral. Uit kreten van verbazing maakte Jan op dat vooral de snavel indruk maakte. Hoewel ogenschijnlijk op zijn gemak, verdween de vogel eenmaal neergezet bij de Dommel, snel in de schaarse oevervegetatie. Soms komt men voor raadsels te staan. Excuses voor het u hierna lastig vallen met onbeduidende huishoudelijke details, maar om u deelgenoot te maken

van een nog niet opgeloste kwestie, moet u er even doorheen. Een paar weken na de Eindhovense Water-ral vonden Els en ik bij het naar bed gaan op de vensterbank van de slaapkamer een dode Koolmees. Binnenskamers welteverstaan. Hoe kwam die dode Koolmees in een potdichte slaapkamer? Omdat seniors gedooft met vogels een bron is voor

sinterklaas-surprises en humoristisch bedoelde one-liners, rees aanvankelijk het vermoeden dat zoonlief het weer tijd had gevonden voor een macaber grapje. Deze keer niet. Na veel research kwam als optie uit de bus dat na een van de dagelijkse raids van de wijk-sperwer door de tuin, de mees in paniek via het

badkamertuimelraam en de gang in de slaapkamer terechtgekomen was. Maar waarom dood? Neen, er bleven raadsels... Hitchcock zou een beter scenario hebben bedacht. Dan visarendring 1351673 die de British Trust for Ornithology uit Gambia toegezonden kreeg. Aangetroffen in de maag van een daar geschoten krokodil. Absoluut geen raadsels over de doodsoorzaak van deze Schotse Visarend. Chris Mead van de BTO verklaarde 'It is definitely our most unusual osprey recovery!'